

BRIEVEN VAN EEN LANDHUISVROUW

DOOR NANNIE VAN WEHL

Aan hare zusteren.

Vooral aan haar, die binnenkort haar zusteren zullen worden. Dat wil zeggen: die er een landhuis op na gaan houden, of voorgoed een landhuis betrekken.

Zeg niet smalend: „Ja, 't is nogal een tijd, om er een landhuis op na te gaan houden.”

Nooit zijn de landhuizen zóó goedkoop geweest. Nooit hebben de menschen zóó gezocht naar degelijke objecten voor geldbelegging. Zoudt ge uw geld in deze tijd beter kunnen beleggen dan in een landhuis, dat uw gezin volop de zomer en elke andere vakantie zal doen genieten en klaar staat, als de stad en haar moordend leven – „de menschheid en al haar weedom” – u eindelijk te zwaar zijn geworden, met andere woorden, als uw oude dag begonnen is?

En voor wie opeens fel geranseld is door het lot, voor wie veel te vroeg een ingekort pensioen is ingegaan, voor wie lang voor de tijd gestooten is uit zijn werkring, wat kan hij beter doen dan naar buiten gaan een landhuis betrekken?

Buiten is alle leed en zorg zooveel beter te dragen, want daar is de natuur, om alle leed te troosten, om alle opgegeven genietingen te vervangen door edeler en duurzamer genot. Buiten is ook de achteruitgang in maatschappelijk welvaren zooveel beter te dragen. Meneer zal zich daar niet geneeren de vuilnisbak buiten te zetten of een zonnezeil aan te timmeren. Mevrouw heeft aan een paar degelijke costuums voor jaren genoeg, terwijl het in de zomer misschien nog wel een paar fleurige luchtige fluddertjes kan lijden.

Dus . . . het is heelemaal niet gek juist in deze tijd te spreken van: toekomstige landhuisvrouwen. En als ik naga, wat er in de enkele dorpen met villaparken, waar ik toevallig de laatste tijd geweest ben, bijgebouwd wordt, dan geloof ik zeker, dat ook verstandiger menschen dan ik, zakelijker menschen dan ik, rekenen met een groote nieuwe aanvoer van landhuisvrouwen. Vooral tot deze nieuweelingen richt ik dus mijn woorden, die in menig opzicht waarschuwingen zijn.

In overmoed heb ik twintig jaar geleden ons landhuis de Wijk genoemd, daarheen zouden we de Wijk nemen, uit de herrie en de bedorven lucht der stad.

De eerste zomer, die ik er doorbracht was mooi en lang, begin Mei vertrok ik met de kinderen, de juffrouw en één meisje, terwijl het bellemeisje voor het huis en de stad en de broodkost van mijn man zou zorgen. Hoe vrouwen, anders dan in de uiterste noodzaak, hun mannen zoo geheel onverzorgd achter kunnen laten, soms zelfs in paleizen van huizen, begrijp ik niet. Hem te noodzaken, altijd in 't zelfde holletje van zijn bed te kruipen, tenzij de stumper het zelf 's morgens afhaalt en 's avonds opmaakt! Hem te noodzaken, zijn toilet te maken in de badkamer, waar de watersnood steeds hooger stijgt, tenzij hij zelf de dwiel ter hand neemt. Hem te noodzaken, met zijn broodje onder de arm naar huis te komen, na een half pondje boter en een gebakken vischje te hebben gekocht. Dan moet ik denken aan een allemenschelijk aardige en toch diep tragische Russische novelle, die ik onlangs gelezen heb en die „Het Landhuis” of zoiets heette. Dan zegt de eene man, in de stad gebleven, terwijl zijn vrouw, prinsheerlijk met de kinderen en al het personeel op

het landhuis, van *zijn* zuur verdiend geld gekocht, een fijn leventje leidt, tot den anderen man, die in dezelfde omstandigheden verkeert: „Landhuizen? Als de duivel in de vrouw vaart, dan laat ze haar dokter zeggen, dat zij en de kinderen buitenlucht noodig hebben en dan moet er dus een landhuis komen. Landhuizen zijn duivelse vrouwenuitvindingen.”

De ongelukkige trof het dan ook wel heel erg. Want als hij thuis heelemaal is vastgelopen, geen stuk kleeren meer vinden kan, geen schoon kopje of bord meer heeft – hij is nu eenmaal een sukkel! – dan gaat hij tegen de avond naar buiten, naar zijn landhuis en verlangt naar vrouw en zoon. En dan zit het heele landhuis vol gasten, en die nacht zal het vol logé's zijn. Hij mag ergens in een hoekje op een veldbed slapen. Maar als hij eenmaal ligt, dan komen er nóg meer logé's en dan vraagt zijn vrouw hem lief, doch dringend, in de huiskamer op de divan te gaan. Daar vindt hij zijn jongen liggen, ook al verjaagd terwille van de logé's. Nadat zijn vrouw hem dan nog taktvol van zoogood als al het geld dat hij bij zich had, ontheven heeft, „omdat het buitenleven niet meevalt”, loopt hij in arren moede de zomernacht in en dwaalt rond temidden der landhuizen tot de eerste trein gaat, waar hij nog net geld voor heeft.

Neen, doe dat niet, landhuisvrouw! – Uw man onverzorgd achter laten.

Ik was dan begin Mei al in de Wijk, in mijn schuilplaats. En toen ik begin September weer in de stad terugkwam, de bagage ontpakt en ingeruimd was en ik weer thee dronk in mijn erker, met het gezicht op de vijver en de zwanen en de wilgen en de populieren, begreep ik, dat ik wat *mijzelf* betrof, ik als huisvrouw, een allereerste vergissing had gemaakt: dit hier, dit huis in de stad, was *mijn* wijkplaats. Hier waar niemand komt, of hij heeft vooruit opgebeld, hier, waar we allemaal mekaar ontzien, omdat we 't allemaal druk hebben en ons regelen moeten naar drukke mannen.

Vier wonderschoone maanden was ik weggeweest.

En mijn buurvrouw schrok, toen ze me terugzag. „Jij bent vier maanden buiten geweest?” zei ze in de uiterste verbazing. „Je man heeft toch niets verteld, dat je ziek zou zijn geweest. Wat zie jij der uit!”

Het was zoo. Ik was ponden afgevallen, ik droop door mijn kleeren, mijn gezicht was weggeslonken, mijn ooren spierwit, mijn lippen blauw en dun. Maar nu zou ik opknappen. Nu had ik mijn wijkplaats gevonden. En op slot van zaken kwam het er niet op aan, hoe ik er uitzag, de kinderen waren heerlijke bolleboozen en begonnen van de dag af, dat ze weer thuis waren, uit te rekenen wanneer ze weer naar de Wijk zouden gaan. Ik had me het verblijf buiten niet ten goede laten komen. Dat kwam door mijn groote domheid en gebrek aan doordenken. Ik was op meer dan één klip gestrand en wil U die klippen nu wijzen, opdat U ze omzeilen kunt.

Ik had, in de volle vreugde over mijn nieuw verworven bezit, veel te veel gedacht, jegens familie en vriendinnen: „Julie zult óók van mijn landhuis genieten.” En zoo had ik een agenda aangelegd waar voor elke week een nieuwe gast of nieuwe gasten opgeteekend stonden. Laat ik u er nog even bij vertellen, dat, hoewel het geheel voor mij teveel is geweest, het toch in het geheel nog niet genoeg is geweest, begrijpt u me, zusters?

Jegens die gasten sloofde ik me teveel uit. Toentertijd was de verbinding met de naaste stad, het naaste groote spoorwegstation nog niet al te schitterend. Ik maakte er gewoonte van, mijn gasten per lokaaltrein aan het naaste spoorwegstation af te halen. Ook bracht ik ze weer heen. Dan ging ik veel te veel met ze uit. Van elke gast opnieuw weer vond ik, dat zij of hij de schitterende plekjes van de omtrek moest zien. En dan sjouwde ik zoo week na week, dan met die, dan met die, soms met twee of drie, hetzelfde programma af.

Dan was ik veel te toegevend voor mijn personeel. In de stad had ik me diep onder de indruk laten brengen van het zeggen mijner buurvrouwen en vriendinnen: „Begin jij met een landhuis? Daar werk je je meisjes mee weg, en ik dacht nogal, dat je met ze ingenomen was. Dat was ik ook. En toen ik, buiten gekomen, ging aanhooren: „Mijn moeder beklaagde me, dat ik hier twee maanden zal zitten (ze deelden de tijd met elkaar) en ze vroeg, of ik niet gek werd van al die boomen”, toen raakte ik alweer onder de indruk en kwam er niet onderuit door het geruststellende slot: „Maar ik vind het wel eens aardig voor een veranderingetje”.

En ik bleef onder de indruk. Ik ontzag ze: Verzon altijd maar weer nieuwe plannetjes voor ze, stuurde ze op nieuwe uitgangetjes, nam ze mee op onze uitgangen, zoodat het huiswerk dan 's morgens met de Fransche slag gedaan werd en er 's middags niets klaar stond als we thuiskwamen. Ik maakte van mijn personeel dus bijna logé's en moest harder dan ooit meewerken en meelopen in de huishouding, wou alles me toch niet al te zeer te schande maken bij mijn heuschelijke logé's. Om mezelf van 't zwaarste te ontlasten, zocht ik toen hulp er bij uit de streek zelf. En toen mijn meisje, vrijgemaakt door een extra dag van de dure hulp, klaar stond voor een tochtje naar de naburige stad, en me toen in alle ernst vroeg, of we om één uur konden eten, en of dan de werkster mee mocht, want dat het alleen toch maar zoo ongezellig was, toen begreep ik pas, dat ik oliedom was geweest en van dat oogeblik af nam ik de teugels weer. Maar mijn medehuisvrouwen zullen begrijpen, dat het verloren terrein niet één, twee, drie herwonnen was. Hoed u voor teveel logé's!, is mijn eerste waarschuwing. En mijn tweede: Verwen uw personeel niet te veel, door ze als 't ware metterdaad te sobatten, je een beetje te willen helpen in je landhuis.

De kinderen werden grooter, kregen hun eigen wenschen omtrent logé's. Volwassen logé's moesten nu wel eens overgeslagen worden om plaats te maken voor jonge logé's. Luister naar mijn ervaringen en word er wijzer door, al weet ik niet precies, hoe ge u ervoor zult hoeden, doch: Homme averti en vaut deux, en dat zal voor een vrouw wel net eender uitkomen.

Als een jonge logé net uit een kamp komt, zie het zóó uit te rekenen, dat hij eerst nog even naar zijn moeder gaat. Ten eerste kan die dan zijn wasch in orde brengen. Als Uw jonge logé aankomt, geen stuk meer schoon of heel, zijt ge zóó niet, of ge trekt aan het werk, of waagt het op een lang gezicht van uw meisje, die in alle geval buiten toch al veel meer dan in de stad te wasschen heeft. Ten tweede kunnen ze dan even bekomen. Uitzien is te bar gezegd, maar hun moeder kan het merken als ze kribbig zijn van oververmoeidheid en gebrek aan slaap en zal ze laten bijslapen. Er is veel kans, dat hun spijsvertering totaal in de war is. Door het ongewone eten, door de ongewoon ingedeelde dagen,

soms ook door de al te koude latrines, of dezulken, waar het een straf is, heen te marcheerden.

Is er een zware verkoudheid op til, dan kan ze die even laten uitvieren – kan ze – of ze 't doet, is een andere kwestie. Meermalen heb ik kinderen te logeeren gekregen regelrecht van de moeder van daan, zóó verkouden, dat ze ons de nachten onmogelijk maakten door het hoesten en subiet onze eigen kinderen aanstaken. Zulke akkefietjes werden je dan op je dak gestuurd onder het motto: „Bij tante in het dennebosch zal het wel overgaan.” Als u het eenigszins plaats kunt, geef dan een paar aanwijzingen omtrent de garderobe der kinderen-logé's. Het is zoo vervelend, als er slagbuien komen, en de logé's blijken niets anders dan eenige paren sandalen bij zich te hebben. Onder het motto: „Het is immers zomer.” O, gij bedriegelijke, teleurstellende Hollandsche zomer! Een cape of een regenjas meebrengen is ook geen weelde en wordt te vaak vergeten! Geef ook even een wenk omtrent een paar paar kousen extra. Nu nog mijn laatste raad.

Als je het nu heel druk hebt gehad met telkens weer een onverwachte auto aan het hek en telkens onverwachte gasten aan uw tafel, soms al aan het ontbijt, doe dan, wat mijn dokter me eens ried, toen ik zijn hulp noodig had om uit een al te zware inzinking te komen: Ga uit! Neem de „Wijk”. Ga desnoods en dan alleen, want de kinderen loopen in geen zeven sloten tegelijk en kunnen bij het meisje of de juffrouw blijven, ga desnoods een halve laan verder op het terras van het hotel zitten, verdekt opgesteld natuurlijk want als ze u zien, de weer aanrijdende auto's, zijt gij verloren. Zeg thuis, de boodschap: „Ik ga uit”, zeg niet, waar ge naar toe bent. En berg u ergens op, voor een halve, voor een heele dag, met een mooi boek met een gezellig handwerk. Een goed eindje uit de buurt is wel aan te raden, dat geeft meer rust. Ik verzeker u: Het is een verrijnd genot, er op de fiets op uit te trekken en als een ondeugende meid te denken: „Ziezoo, laat nu fiolen zorgen! Ik maak, dat ik wegkom!”

Als je mijn raadgevingen ter harte neemt, als ge niet begint, zoodals ik begonnen ben, dan zult ge eens zien, welk een heerlijkheid het is, een landhuis!

**TUINSTADWIJK
SEGBROEK
DEN HAAG**

**INLICHTINGEN BETR
BOUWGROND DIENST S. EN V.
V. SPEUKSTR. 75 TEL 333850**